

NARODNI DNEVNIK

Izaja vsak dan opoldne, izveniš nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

URAVNISTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifi.

Pisnim vprašanjem naj se priloži spona
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 12.433.

Naprednjaki s predsodkom.

Jasno je, da more biti naprednjak samo tisti, ki presoja življenje objektivno, ki ima tako močan intelekt, da se je sprostil vseh predsodkov. Kajti vsak predsodek je dokaz nepojmovanja gotove stvari in zato so priproste ženice najbolj bogate na predsodkih in zato postajajo pri njih predsodki že vraže.

Naprednjak s predsodkom je pravzaprav logičen nesmisel, vseeno pa imamo v Sloveniji celo kopo takih narobe naprednjakov. In da bo komičnost popolno popolna, se ravno ti krivi naprednjaki na svoje naprednjaštvo najbolj ponašajo.

Ta argument pa ni drugo, ko predsodek. Kajti vsaka doba ima svoje potrebe in če je bila ena stranka pred desetimi leti dobra, ne sledi iz tega, da je dobra tudi sedaj. Če bi bili vsi volivci tega lenega načela, da treba voliti vedno le eno in isto stranko, potem volitev sploh potrebnovali ne bi, ker bi pač vedno ostali pri starem razmerju strank in imeli bi vedno iste politike in iste voditelje. Vse to bi vodilo v popolno mrtvilo, ne pa v napredek in če bi ti naši narobe naprednjaki le malo premislili dolžnosti volivca, bi spoznali, da je najslabši argument, ki izvira iz duševne lenobe. In kar aprioristično voliti vedno enako brez kritike in brez pravdarka je znak duševne lenobe.

Drugi takozvani naprednjaki zopet pravijo: Vsako stranko bi volil, toda klerikalcev ne in ne. Nikakor ne rečemo, da naj naprednjak voli klerikalno stranko, vsaj je še dosti drugih strank, ki tudi zaslužijo svoje zaupanje in saj smo že dejali, da je za naprednjake zelo razumljivo, če volijo g. Puclja in Ravnika. Toda ta justamentna argumentacija glede klerikalcev pa je vseeno samo zrak predsodka. Kaj pa, če ima klerikalna stranka trenutno najboljše politike, kaj pa, če je v danem hipu njena politika za Slovence najboljša? Ne rečemo, da je tako, toda vsakdo mora priznati, da je to vsaj teoretično mogoče. In zato pravi naprednjak ne bo aprioristično odklanjal niti klerikalne stranke, temveč na podlagi vestno pridobljenih argumentov. Pravi naprednjak bo objektivno tudi do klerikalne stranke in bo njen nasprotnik iz utemeljenih vzrokov, ne pa samo vsled predsodka. Sodba brez argumentov pa je vedno le predsodek.

Suženj predsodka pa je tudi tisti, ki pravi, da so kratkoročno vse stranke ničvredne in da se zato ne splača mešati se v politiko. Res ni treba, da bi bil vsak človek tudi poklicen politik, toda kdor vestno ne izvršuje svoje volivne pravice, ta je tudi vreden ni. Delo skupščine se tiče vsakega človeka, delo skupščine pa je odvisno od poslancev. Poslanec pa delajo volivci. Kdor pa se te svoje pravice noče posluževati ta naj tudi ne godrnja, če se mu godi slabo, kajti kakor si je postal, tako bo tudi ležal. So morebiti naše stranke slabe, toda boljše bodo postale, če bodo videle, da jih volivec presoja le po njih dejanjih. Volivec mora povzročiti tekmo strank in zato mora z vestnim glasovanjem pokazati strankam, da odločujejo nanj le njena dobra dejanja, ne pa njena prazna gesla. Da so vse stranke za nič, je končno tudi samo predsodek, pa naj bodo vse stranke v resnici slabe. Toda niti to ni za volivca vseeno, katera slaba stranka zmaga, ker gorje volivcu, če zmaga najslabša.

In nič ko žalosten predsodek je, če misli volivec, da gre vedno le za eno in isto vprašanje. Ni danes v debati kulturni boj, temveč boj za samoupravne pravice Slovenije, ne gre danes za liberalce in klerikalce, temveč danes gre za to, da bo konec upravnim škandalom, da bo konec korupcije in vsega drugega zla, ki ga do-

Marinkovičev sestanek s Chamberlainom.

Zeneva, 6. septembra. Sinoči ob 7. sta imela sestanek angleški minister zunanjih poslov Chamberlain in jugoslovanski minister zunanjih poslov dr. Marinković.

Ta sestanek ima zelo veliko važnost, ker se v poučenih krogih trdi, da bo dr. Marinković obrazložil angleškemu državljanu naše postopanje v vprašanju tiranskega pakta. Naši politični krogi

verujejo, da bo pomenil ta sestanek začetek našega zbližanja z Anglijo. Kako velika pridobitev bi bila to za našo državo, se vidi po tem, da nam je postopanje Anglije, ki ni bila popolnoma posvečena v naša vprašanja, povzročilo velike neprilike.

Poleg omenjenega vprašanja se bodo na tem sestanku pretresala vsa aktualna politična vprašanja centralne Evrope.

Vukičević bo izvedel borbo proti pašićevcem do konca.

Beograd, 6. septembra. V politični situaciji v Beogradu ni za včeraj zabeležiti nobenih novih momentov. Politiki vseh strank so odšli na agitacije. Sedaj se v političnih krogih samo komentirajo izjave politikov ob priliki zborovanja.

Tako se je včeraj komentirala izjava Velje Vukičevića o amputaciji dela radikalnih politikov. Ta njegova izjava je naletela pri pašićevcih na precej veliko iznenadenje, ker so ti pričakovali, da bo Velja Vukičević zaradi njihovega zelo pomirljivega nastopanja v glavnem odboru retiriral in da ne bo s svojim po-

stopanjem porušil vseh mostov za eventualno sodelovanje v bodočnosti. Toda ta nastop Velje Vukičevića smatrajo v teh krogih kot njegovo željo, da izvede do konca borbo s pašićevci. Zaraditega se bo borba, ki se je pričela o priliki volitev, vsekakor nadaljevala v ostri obliki tudi v samem radikalnem klubu.

Najvažnejši bo pa govor, ki ga bo imel danes Davidović v Beogradu, v svojem glavnem okrožju glede na politično situacijo. Ta govor bo najznačilnejši izmed vseh dosedanjih njegovih govorov.

-o-

Vukičevićev shod v Drventi.

Drventa, 6. septembra. Po dobro vspelem zborovanju v Prnjavoru je Velja Vukičević preksinoči ob 7. krenil v spremstvu nekoliko avtomobilov v Teslić. Med potoma se je ustavil v selu Tedinhanu, 3 kilometre pred Teslićem. Nekaj 100 m daleč od mosta preko Usove je salonski voz ob velikem ropotu skočil s tira. V vagonu so bili z Veljo Vukičevićem še bivši poslanec Stepa Kobasica, veliki župan banjelučke oblasti Stakić, srezki poglavar, direktor lesnega podjetja, nekaj novinarjev in Vukičevićev sin Mirodrag. Vagon je bil na koncu vlaka, ki je bil sestavljen od nekoliko odprtih vagonov za prevoz lesa, in se zaradi tega ni mogla uporabiti prisilna zavora. V mraku ni vlakovodja takoj zapazil, kaj se je zgodilo. V salonskem vozu, ki se je nagibalo sedaj na to sedaj na ono stran, so se razbile svetilke in čase, tako da je nastala panika. Ravno na nekem ovinku, kjer bi se bil vagon gotovo prevrnil, je vlakovodja to zapazil in ustavil vlak.

Predsednik vlade je nato prestopil v odprti vagon za les in je tako nadaljeval pot do Teslića. V Tesliću je bil prirejen Vukičeviću banket, na katerem je bilo izrečenih nekoliko govorov. Zjutraj zarana je predsednik vlade krenil iz Teslića v Dobojo. Na zborovanje v Dobojo je prispel tudi minister za agrarno reformo Vlado Andrić z velikim županom tuzlanske oblasti. Zborovanje se je vršilo pred številnim občinstvom, ki je aklamiralo Vukičevića.

Velja Vukičević je v svojem govoru poudaril važnost volitev 11. septembra, ker se prične s tem dnem naša nova politika v državi. 11. september naj po-

življamo. Iz teh stališč je treba tudi presojati današnji boj strank in izkušnja nas uči, da nam je z gromovniki proti klerikalcem silno malo pomagano, ko pa potrebujemo danes delavcev proti centralizmu, ki ubija naše življenje.

Naša rešitev je v tem, da zmagajo slovenske stranke, ne pa da zmagajo tudi slovenske stranke, ki so slovenske le toliko, kolikor jim to dopuščajo močete na vladi. Tu je bistvo vsega boja, tu je odločitev v dobri ali slabi politiki, tu je jedro pravega napredka Slovencev. V predsodkih pa je le nazadovanje in mrtvilo in zato je boj proti naprednjakom s predsodki slovenska potreba.

meni preokret v načinu in metodah dela. Naglasil je, da je že zadnji čas, da se sprejme zakon o izenačenju davkov. V letu 1928 bomo imeli vsi enake pravice in dolžnosti.

Za Vukičevićem je govoril minister za agrarno reformo Andrić o agrarnem vprašanju. Na koncu je govoril Kobasica in precej nato se je predsednik vlade ob burnem pozdravljanju odpeljal v Drvento, kjer je pred slavolokom pozdravil predsednika vlade podnačelnik občine Kostić in tri mladenke, ena Srbkinja, ena Hrvatica in ena muslimanka. Izročile so mu šopek cvetja.

Vukičević je v Drventi zopet govoril o izenačenju zakonov in o novih volitvah ter o novi vladi, v kateri še manjkajo Hrvati. Sedaj imamo v vladi enega ministra, ki je Hrvat, a v nji še ni večina hrvatskega plemena. Dosedaj sem vedno najbolj želel, da naj bodo v vladi zastopani Hrvati, a do tega ni moglo priti ne zaradi hrvatskega naroda, ampak zaradi Stjepana Radića, ki je zli duh za hrvatski narod. Nadejam se, da bo zdrava zavest pri naših bratih Hrvatih končno zmagala in ko ti uvidijo, da je Stjepan Radić velika ovira za naše zbližanje, potem bo prišlo do iskrenega zbližanja. Treba je zastaviti vse sile, da se sestavi dobra vlada in da ne bo razlike med Hrvati, Srbi in Slovenci. Naša bodočnost zahteva od nas, da opustimo versko in plemensko obeležje, ker vera in stranka nimata nič skupnega.

Za njim je govoril Vlado Andrić o gospodarski krizi in na koncu še srezki kandidat Višnjjić.

PROSLAVA PRESTOLONASLEDNIKOVEGA ROJSTNEGA DNE.

Beograd, 6. septembra. Danes ob priliki rojstnega dne prestolonaslednika Petra se vrše v vseh beograjskih cerkvah svečane službe božje, ki jim bodo prisostvovali vojaške in civilne oblasti in diplomatski kor. Zato bodo vse trgovine zaprte. Mesto se je že sinoči okrasilo z zastavami. Po službi božji bo vojaška revija.

CLEMENCEAU DOBIL SRČNI NAPAD.

Pariz, 6. septembra. Večina listov javlja, da je Clemenceau dobil v zadnji noči težak srčni napad tako, da se je bati katastrofe. Sivolasi državnik bi 28. septembra dovršil 86. leto starosti.

Otvoritev zasedanja Zveze narodov.

Zeneva, 6. septembra. Včeraj ob 10. in pol je Villegas otvoril prvo sejo Lige narodov. Zastopanih je 47 narodov po svojih delegatih. Ob 12.45 se je vršila volitev predsednika 8. zasedanja Lige narodov. Predano je bilo 47 glasovnic. 24 glasovnic je dobil Guani, voditelj delegacije Uruguaya, 21 pa grof Mensdorf, avstrijski delegat. Dve glasovnici sta bili prazni. Potemtakem je izvoljen Guani.

KOROŠCEV SHOD V CELJU.

Celje, 6. septembra. Sinoči je bil pri Belem volu shod SLS. Na njem je govoril dr. Anton Korošec.

Dvorana in dvorišče sta bila polna poslušalcev, ki so vztrajali do konca. V svojem govoru je dr. Korošec na kratko obrazložil potek političnih dogodkov do blejskega sporazuma in poudarjal načela avtonomije. Sicer pa njegov govor ni vseboval novosti, ampak je bil le informativnega značaja.

Nato je govoril nosilec liste dr. Hodžar, nakar je zaključil shod dr. Ogrizek. Govore so tu in tam motili nekateri socialisti in komunisti s prav neumestnimi medklici, kar je vzbujalo precej smeha. Po shodu je množica dr. Korošca navdušeno vzklikala.

Na cesti se je polemika nadaljevala z nekim komunistom, ki ga pa je policija, da bi se ne razvil pretep, odvedla na varno.

SENZACIONALNA ARETACIJA V BEOGRADU.

Beograd, 6. septembra. Sinoči je oddelek javne varnosti aretiriral blagajnika ministrstva notranjih del Simeona Stepića, ki ga je skupno z Božo Maksimovićem v svojem proglasu napadel Dragiša Stojadinović. Stepić je bil aretiran po nalogu preiskovalnega sodnika, ne ve se pa, zakaj se je to zgodilo. Trdi se, da gre za neko prikrivanje in za dokumente, ki jih je navedel Dragiša Stojadinović. Stepić je bil vklečen in odveden v zapor.

TRIFKOVIČEV SHOD V OSIJEKU.

Osijek, 6. septembra. Marka Trifkovića je v Osijeku pričakal tudi radikalni kandidat Janković, nosilec Vukičevićeve liste, in njegov prijatelj Jovan Božić. Z njima se je Marko Trifković v Osijeku vedno družil in konferiral. To prijateljstvo je napravilo čuden dojem.

Na skupščini, ki se je vršila v Velikem Manastiru, je poudarjal Marko Trifković v svojem govoru, da dela današnja vlada proti večini v radikalni stranki. Naglasil je, da se ne sme razbiti, temveč ohraniti edinstvo stranke. Narodne skupščine ni bilo treba razpustiti. Radikalni člani vlade niso nikdar iskali stika z glavnim odborom. Tudi vest o paktu z dr. Korošcem je bila prav neprijetna, tembolj, ker se nam zdi, da gre za novo državno orientacijo. Vlada je glavni odbor bagatelizirala in ona razširja vesti, da homo vsi pri volitvah propadli.

Mi smo pokazali in kažemo tudi danes mnogo potrpežljivosti in lojalnosti, a stranka se ne more solidarizirati z današnjo politiko te vlade. Na koncu je napadal Vukičevića zaradi njegovih izjav o izenačenju davkov.

Marko Trifković je odšel nato še na zborovanja v bližnja sela.

HIŠNA PREISKAVA PRI KANDIDATU.

Vrginmost, 6. septembra. Včeraj je policija zaplenila avtomobil in napravila hišno preiskavo pri radikalnem kandidatu Milanu Čanku in Adamu Durmanu, kandidatu na listi Čanka.

SDS in inteligenca.

Nedeljsko »Jutro« je objavilo poseben apel na inteligenco, da se ta pridruži SDS. Apel je sicer zelo mizerno sestavljen in primeren le za polinteligenco tretje vrste. Vendar pa ima to prednost, da je vnovič dokaz, kako SDS pozna inteligenco le pred volitvami. Kakor lovi SDS pred volitvami glasove najbolj priprostitih volivcev, tako lovi tudi glasove inteligentov, ter se pri tem niti ne zaveda, kako globoko žali inteligence, ko jih stavi v isto vrsto z nerazsodno volivsko maso. Kajti to bi tudi klika v SDS lahko vedela, da si je pravi inteligent že davno ustvaril svojo sodbo in da ne čaka do zadnjega volivnega tedna, ko ga naj v plakatih črkah natisnjeni članki pouče o večji ali manjši reklamni sposobnosti strank. Inteligent si je svojo sodbo ustvaril že davno prej, ko je zasledoval delo in metode strank in njih vrednost kritično na faktih presodil. Zato »Jutro« nedeljski apel na inteligenco ni samo mizerno po vsebini, temveč tudi po formi in vsled svoje zakasnelosti.

Ze celo pa je ta apel zgrešen, ker ni primeren za inteligenta. Z vsakdanjostmi se pred inteligentom ne agitira in če misli, »Jutro«, da bo tako nebesko naivno zatrjevanje, da so afere z bančnimi polomi že odpravljene, ker ni bil nihče kaznovan, prepričalo inteligenta, se silno moti. Ta se bo narobe vprašal, zakaj se ni prišla kazni in vprašal se bo nadalje, kakšne kakovosti mora biti stranka, ki si upa nastopiti s tako naivno trditvijo. Najbolj priprosti ljudje vedo, da se noben bančni polom ne izvrši sam od sebe, temveč, da je polom brez krivice nemogoč. In tudi najbolj priprosti volivci ve, da zahteva pravica, da se po vsakem bančnem polomu pokliče odgovorne činitelje banke na odgovornost in da potem nepristransko sodišče ugotovi, kdo je odgovoren za polom in v kateri meri. In če se to ne zgodi, potem mora

priprosti volivci obupati nad pravico, inteligent pa nad strankami, če te ne znajo pribojiti pravici njene veljave.

Ko pa mora inteligent konstatirati, kako silno je že pri naš javna morala padla, da tudi največji bančni polomi ne doživijo svojega temeljitega razčiščenja, tedaj pa si mora inteligent vprašati, kje je vzrok, da je javna morala tako padla.

Inteligent bo zato pregledal vse naše politično življenje od preobrata dalje in z objektivnim razmotiranjem skušal ugotoviti vzroke tega propadanja. In videl bo, da se je pri nas vgnezdila izkoriščevalna politika najgrše vrste. Videl bo, da je postala Slovenija žrtev poslovne politike gotovih ljudi, ki so želi uspehe ne z močjo svojega prepričanja in ne s silo svoje osebnosti, temveč le z brezobzirnim izkoriščanjem materialnih sredstev. Tu pa bi se pokazala prva sled, ki vodi k vzroku propadanja javne morale in ki vodi potem od kupčije z nacionalizacijami dalje do bančnih polomov in do najbolj brezobzirnega teptanja demokratičnih načel za časa PP vlad. Dobro pa bi opazil inteligent tudi ono brezprimerno besedolomstvo, kakršnega pred tem še ni zabeležila slovenska zgodovina.

In ko bi moral inteligent ugotoviti vse to, in tudi še hujske stvari, tedaj pa bi bila tudi ustvarjena njegova sodba in dozorel bi njegov sklep in dejanje, da je namreč dolžnost slovenskega inteligenta samo ena, da je v neizkrošni borbi s kliko in stranko, ki je položila temelj propadanju javne morale med Slovenci.

Samo tako more soditi inteligent in te sodbe ne more niti najmanjše omajati prazen apel tik pred volitvami. Ni inteligent iz kroga onih, ki jih Nemec nazivlje za »Stimmvieh«, da bi vsak apel ob zadnji uri zmešal njegovo razsodnost. Z mizernimi apeli se ne apelira na inteligenco!

Uspeh g. Vukičevića.

Šlager za šlagerjem se esdeesarjem podira in vedno žalostnejša je njih situacija. V prah se je sesula njih nada z demokratskim blokom, ki naj bi rešil SDS iz izolacije in v prah se je sesula tudi druga nada, da bodo zmagali pašičevci nad vlado. Kajti danes je jasno, da je vlada zmagala tako nad pašičevci, ko tudi nad ožjim glavnim odborom. Najbolj jasno je to pokazal boj za proglas gl. odbora.

Teden za tednom so napovedovali pašičevci ta proglas in obenem se bahali, kako da bodo obračunali z vlado in posebno z g. Vukičevićem. In ko je po indiskreciji nekaterih pašičevcev prišel ta proglas v liste, je res kazalo, ko da so se pašičevci ojunčili k pogumnemu koraku. Toda tudi ta iluzija je trajala le kratek čas. Prišlo je na dan, da objavljeni proglas še ni bil definitivno sprejet, kmalu pa je prišlo za esdeesarje še težje razočaranje. G. Aca Stanojevič, ki je danes nekak naslednik Pašića, je namreč vzel v roke svinčnik in pričel iz proglasa neusmiljeno črtati vse stavke, ki so obsegovale napad na vlado, odnosno na g. Vukičevića. In šele ta popravljeni proglas je izšel tudi v »Samoupravici«.

A ne samo to. Glavni odbor je tudi reviziral svoje stališče glede potrditve list in je odobril tudi vladne kandidatne liste in tako tudi listo g. Vukičevića v Skoplju, pa čeprav kandidira tam proti g. Vukičeviću g. Nastas Petrovič. Res je sicer, da gl. odbor ni hotel potrditi dve drugi listi ministrskega predsednika, toda tudi v tej stvari še ni izrečena zadnja beseda, ker se že sedaj govori, da se bo gl. odbor še bolj približal vladi. Pa tudi če se to ne bi zgodilo, je čisto brezpredmetno, ker ni prišlo do popolnega soglasja samo zato, ker g. Vukičević ne odnehati od

svojeja boja proti nekaterim pašičevcem, do čim bi bili pašičevci zelo radi sprejeli kompromis. Ze to dokazuje, da je močnejši g. Vukičević.

Dejstvo je torej, da je lista g. Vukičevića potrjena in da se niti pašičevci ne upajo trditi, da bi g. Vukičević ne bil več radikal. S tem pa je tudi jasno dokazano, da je vest o izključitvi g. Vukičevića, navadna laž. Esdeesarski tisk, ki je kot edini priobčil to vest, je torej govoril grdo neresnico in se s svojo tolažbo, da so pašičevci zmagali, samo osmešil. Se bolj pa se je osmešil s svojo kalkulacijo, da bo spor med radikali dvignil zopet SDS. Ne, gospodje! Ne vladajo nesoglasja med radikali zato, da bi gospodje esdeesarji zopet zavladali. Take nade so ne samo brez podlage, temveč naravnost smešne. Nesoglasja radikalov bodo na volitvah rešena in potem bo stara radikalna stranka zopet vzpostavljena. Kakor je dejal g. Vukičević na svojem zadnjem shodu: Če noče glavni odbor izvesti čiščenja, ga bo izvedel narod in ko narod to stori, potem bo radikalna stranka tako enotna, kakor je bila. Nobenega radikalnega poslanca ni, ki ne bi vedel, da je možna samo enotna stranka, zato bo po volitvah enotnost radikalne stranke zopet obnovljena.

Razlika med SDS in NRS je pač v tem, da more narod tudi sam odločiti, kdo bo njegov poslanec, dočim odloča pri SDS le klika. Zato pa tudi SDS propada.

Šlager za šlagerjem se esdeesarjem podira in tako tudi govorjenje, da bodo pašičevci reševali SDS. Ti imajo dosti posla, da rešijo sebe in niti najmanjše potrebe, da bi reševali SDS.

Ta se naj reši kar sama!

Brez učnega načrta!

Redni šolski pouk v novem šolskem letu se je pričel na vseh ljubljanskih šolah večeraj, pa, kakor čujemo, ni še vse v redu. Na več srednjih šolah ni še urejen stalež učiteljskega, tako, da se bodo vršile marsikaterne premembe in nove namestitve, ko bi moral pouk biti že v normalnem teku.

Na nekaterih zavodih se je prijavilo dokaj večje število prvotolcev, kakor jih more doleteti zavod sprejeti; tako n. pr. na I. in II. državni gimnaziji, dočim se jih je na drž. realko razmeroma malo vpisalo.

Grajati se mora zlasti to, da učna uprava še do danes ni objavila učnega načrta za peti razred realnih gimnazij, tako da bodo morali dotlej, da tak načrt izide, poučevati — brez enotnega programa. Ze pred pol leta se je napovedovalo, da bo ministrstvo prosvete do pričetka novega šol. leta 1927 - 28 izdalo podrobne nove načrte za srednje šole vseh kategorij, a sedaj o teh načrtih ni duha na sluha, pač pa ostane v nižjih razredih izenačenih srednjih šol vse pri starem, t. j. pri sedanjih pomanjkljivih načrtih, v višjih

razredih pa naj se poučuje po starem. Gospodje, ki v Beogradu o tem odločajo, pa niso pomislili, da se na osnovi izenačenih programov za nižje razrede ne more v V. razredu pouk nadaljevati po starem programu, ker le-ta ni v skladu z novimi provizornimi načrti. Naj bi bili odobrili vsaj predloge slovenskega profsorskega društva, ki je ministrstvu točno ob roku predložilo po strokovnjakih sestavljene načrte za vse razrede sr. šol. Anketa, ki je aprila t. l. zborovala v ministrstvu prosvete se je zedinila tudi v tem, da naj se že v II. razredu prične pouk iz obče zgodovine, III. pa iz nemške kot drugega modernega jezika. O vseh teh premembah pa sedaj ni nič čuti.

Le predobro je prorokoval prof. Wester v svoji brošuri o »Krizi srednje šole«, da se je spriči nesestavnega in nedoslednega reformiranja bati v pričetku novega šol. leta novih zmed in novega nerada v šolskem obratu. Prosvetna uprava ne bi smela zakrivljati sama nerednosti, če ji je do tega, da je ne učitelji ne učenci ne bodo v tem posnemali.

Politične vesti.

= Nazadovanje esdeesarjev v Zagrebu. Pri nedeljskih občinskih volitvah so nazadovali esdeesarji za skoraj 800 glasov. Naši esdeesarski listi pravijo seveda, da je to nazadovanje brezpomembno, ker je bila volivna udeležba manjša. Silno slaba tolažba. Kajti kljub slabši udeležbi je Hrvaški blok narasel za preko 4000 glasov in enako so napredovali komunisti za okoli 300 glasov. Toda nazadovanje SDS je presoditi še iz drugega stališča. Večino volivcev SDS tvorijo Srbi. Pri-morci in uradniki, ki so prišli na svoja mesta v časih, ko je bila SDS na vladi. SDS ima zato v Zagrebu čisto stalen kader, ki je od lokalnega razpoloženja neodvisen, tem bolj pa od stranke. Če kljub temu SDS ne more ohraniti svojega posebnega stanja, potem je to dokaz, da se je tudi v Zagrebu pri-

čela za SDS pot navzdol. In to potrjujejo nedeljske volitve in to potrjuje tudi esdeesarska tolažba, da so tudi drugi nazadovali. Kdor se zateka k takim tolažbam, ta je odigral.

= G. Radić prorokuje. Na svojem shodu v Splitu je g. Radić tudi pridno prorokoval, kakor je že vaju. Mesto o svojih 100 mandatih je govoril o radikalni mandat. Dejal je, da bo dobil Vukičević 50 mandatov, drugi radikali pa tudi 50, skupno torej 100, kar je vsekakor dokaz, da po Radićevem mnenju radikali ne stoji tako slabo. Nadalje je dejal g. Radić, da bo po volitvah sestavljen on novo vlado v zvezi z demokrati. Pa te prorokbe ni vzeli prereno, ker dokazujejo zagrebške volitve, da niso čisto brez podlage one vesti, ki prorokujejo Radićevo nazadovanje.

= Francija za zblizanje med Jugoslavijo in

Bolgarijo. Mussolinijev list »Popolo d' Italia« prinaša iz Dunaja poročila, ki so dospela iz Soluna, v katerih se trdi, da smatrajo grški politični krogi sestaneke Brianda z bolgarskim kraljem Borisom za znak, da Francija pomaga zblizanju kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev z Bolgarijo. Misli se, da hoče Briand doseči koncesije od Jugoslavije v korist Bolgarije. — Po pisanju »Reichspost« tudi Anglija ne bi bila nasprotna temu zblizanju. Njen interes je, da se formira balkanski blok, kar pa seveda ne bi bilo prej mogoče, dokler ne pride do predhodnega sporazuma med Jugoslavijo in Bolgarijo.

= Italijanska kampanja proti Franciji. Po neuspelih obtožbah italijanskih listov o nekem našem oboroževanju in pripravljanju na vojno, so pričeli Italijani sedaj isto gonjo proti — Franciji, katero obtožujejo, da vrši na italijansko francoski meji velike vojne priprave. Kampanjo o našem oboroževanju je prevzel v glavnem »Giornale d' Italia«, dočim je prevzel isto nalogo proti Franciji fašistični list »Impero«. Ta list piše o francoskem oboroževanju o vojaških pripravah Francozov, ki so baje razmestili svoje vojske na italijansko - francoski meji. »Impero« trdi, da imajo Francozi na meji 38 pehotnih bataljonov, od katerih 13 bataljonov tvorijo vojski iz kolonij. Poleg tega je prišlo na mejo tudi 9 bataljonov iz Porenja. Na Korziki so 4 francoski bataljoni v popolni vojni opremi. Na najbolj kritičnih in strateških točkah imajo Francozi razvrščenih 7 konjeniških polkov z 28 eskadroni in 135 topniškimi baterijami. Poleg tega je še veliko število pomožnih čet, ki so pojačane celo z rezervisti. »Impero« se tega zelo boji in piše, da je Francozom mogoče v najkrajšem času v slučaju potrebe tem svojim vojaškim oddelkom priključiti še 19 infanterijskih polkov, 7 lovskih bataljonov, 4 konjeniške polke in 28 artiljerijskih polkov aktivne armade. »Impero« dostavlja svojemu poročilu komentar, v katerem pravi, da se more iz teh podatkov razvideti močno oboroževanje Francije. Francija da izvaja pravo mobilizacijo. Ni dvoma, da hoče biti francoski generalni štab siguren pred vsakim iznenadjenjem. Francozi so trdili, da je fašistična Italija agresivna in bojaželjna in ne ve se, kdaj zna Italija... (marširati v Francijo). Francoski generalni štab hoče radi tega zaščititi francoske meje.

= Briand proti Rakovskemu. »Matin« poroča, da je dal Briand, francoski zunanji minister poslaniku v Moskvi nalogo, da se priteži pri Čičerinu proti sovjetskemu poslaniku v Parizu, Rakovskemu. Rakovski je kot član izvrševalnega odbora III. Internationale poglasi manifest, v katerem se poziva sovjetsko vlado, da se vrne nazaj k politiki svetovne revolucije. — Sovjetski zunanji komisar Čičerin je takoj poslal pismo Briandu, v katerem je odločno desavuiral svojega poslanika. Ali »Matin« trdi, da je ta korak Čičerina le teoretičnega pomena, ker se komunistična propaganda še nadaljevala. Francoska vlada mora zahtevati, da gre Rakovski iz Pariza ali pa da se prekinejo diplomatski odnosi s sovjetsko Rusijo.

= Sestanek med Briandom in Stresemannom. Kakor poroča dopisnik »Neue Freie Presse« iz Zeneve, je imel prvi sestanek med zunanjima ministroma dr. Stresemannom in Briandom prav prirčen značaj. Po razgovoru, ki je trajal skoro dve uri, se je Briand izrazil napram svoji okolici, da je Bil Stresemann dobro razpoložen. Razgovorjara sta se o splošnih vprašanjih, pri čemer je treba poudariti, da ni bilo nobenih nepremostljivih diferenc ne bi se morala vsa vprašanja urediti v duhu Zveze narodov. Naslednje leto bo splošna politika, kakor so Francozi prepričani zelo pod vplivom številnih volitev v mnogih deželah. K temu je treba prileti še popolnoma nejasne odnose do Rusije. Tu bo treba postopati zelo previdno. Na nemški strani komentirajo to konferenco s tem, da pomeni le začetek nadaljnjega pogajanja. Naglašajo, da Nemčija nima interesa, da bi forsirala vprašanje porenške okupacije. Tudi ni nobenega razpoloženja zato, da bi izpraznilev ozemlja odkupila s koncesijami. Na drugi strani pa je tudi izvajanje locarnskega pakta za časa zasedbe nemogoče. O kaki zvezi med vprašanjem izpraznitve in drugimi problemi ni niti govora.

= Anglija snuje blok proti Rusiji. Te dni se bo vršila v Zenevi konferenca zunanjih ministrov baltičkih držav in sicer Finske, Estonske in Litve. Konferenci pripisujejo v političnih krogih velik pomen. Konferenca bi se morala vršiti v Rigi, je pa bila odgodena v Zenevo. Gre namreč za to, da se države na ruski meji zedinijo v takozvani baltički blok, ki bi skupno nastopil napram sovjetski vladi. Kakor poročajo, nameravajo baltičke države predložiti sovjetski vladi sklenjene pogodbe o nevtralnosti. V Zenevi je javna tajnost, da stoji za snovanjem baltičkega bloka Anglija, ki je dala tudi inicijativo, da se osnuje skupna fronta sosednjih držav do Anglije. Chamberlain je baje izjavil pripravljenost za to, da dobi blok baltičkih držav mesto v Zvezi narodov. Če se ta blok osnuje in v Zenevi se prepričani, da se bo osnoval, potem se bo uresničil star načrt Anglije, da pod svojim protektoratom in s pomočjo Francije združi vse sosednje države proti sovjeto. Pričakuje se, da se bo ob priliki letošnjega zasedanja Zveze narodov razvila zelo interesantna debata o ruskem vprašanju. Vsi pričakujejo z veliko napetostjo prijavljeni veliki govor dr. Stresemanna o zunanji politični situaciji.

= Upor v Ukrajini? Kakor poročajo rimski časopisi, je ukrajinski uporni pokret zelo napredoval. Sovjetska vlada je poslala v Ukrajino velika vojaška ojačenja, toda do sedaj se še ni posrečilo razpršiti upornike. Uporniki se baje približujejo celo Kijevu in so že zasedli Vasilikov, kjer so polovili vse komunisti in ji hpozprli.

SE EN »SIJAJEN SHOD« SDS.

Sijajna turneja dr. Puca in dr. Kramerja po Ljubljani, turneja, ki se je pričela v petek pri Košaku, ki se je nadaljevala pri »Levne« in ki se še vrši po raznih večjih ali manjših

ljubljanskih gostilnah — toda povsod le tam, kjer točijo dobro vino, kajti v gostilne s slabim vinom pristiši SDS ne gredo, — ta turneja se je snoči ustavila pri Mraku na kimski cesti. Dober aranžma in velika reklama, sta zboljšala skupaj kakih 60 oseb, med katerimi jih je bilo 20, ki gredo menda na vsak shod SDS. Ti so tudi edini delali na večerajšnjem shodu vso »štimmungo«, dočim so bili ostali poslušalci ves čas skrajno pasivni.

Prvi je govoril dr. Kramer, ki je bil prav slabo razpoložen. Njegov shod na Gradu uro prej namreč ni bil tak, kot bi bilo treba...

V svojem govoru je dr. Kramer zopet vrtil na lajni svojo staro melodijo o grešnici SLS in o pridni SDS, obenem pa junaško poudarjal nič manj kot — zasluge SDS za Slovenstvo!

Dr. Puc je prevzel nevhvaležno nalogo da je poveljeval zasluge obeh kandidatov dr. Kramerja in g. Vargazona v nebesa. Malo ironije in sicer prav diskretne, pa je le bilo v njegovem govoru...

G. Vargazon se je zborovalcem malo nerodno predstavil s tem, da je izpopolnjeval skoro celo uro biografijo o sebi in končno tudi izpopolnil ono, kar je dr. Puc pozabil o njem povedati. Ko je izrekel trditve, da je edina rešitev uradništva v SDS, je še pozabil povedati, da SDS nikjer ne kandidira na količkah boljših kandidatnih mestih kakega javnega nameščenca.

Dr. Puc je nato pretirano vehementno nastopil proti občinski upravi. Dr. Kramer pa je bil gotovo mnenja, da je dobro, če se prihrani glavni »šlager« za na konec. Razkril je namreč klerikalno »intrigo«, da so se pritožili proti kandidatni listi SDS za občinske volitve, češ, da so na njej štirje podpisni ponarejeni. Ta »šlager« pa je imel bore malo učinka, kajti vsem je bilo jasno, da bi mako slična pritožba uspeła le tedaj, če je utemeljena.

Med navzočimi je bilo tudi mnogo komunistov. Ti so poslali v kuverti dr. Kramerju vabilo, naj se udeleži današnjega shoda v Mestnem domu in naj brani tam SDS pred očitki, da je glasovala za vse protidelavske zakone, tako tudi za zakon o zaščiti države da je pošiljala »Orjuno« v delavske revirje in na stanovanja delavskih voditeljev. Dr. Kramer je to vabilo prečital in zraven krepko zardel. Na koncu so nekateri raztrosili med zborovalce še cel kup komunističnih letakov. S tem sijajnim efektom, ki ga je SDS s svojo demagogijo med delavstvom dosegla, se je ves shod tudi končal.

»JUTRO« IN ČRNOGORSKI PRINCI.

Dosti ogabnih stvari iznaša esdeesarski tisk toda ni bolj ogabne, kakor je demagogija s črnogorskimi principi. Zadeva je tako delikatna, da jo je mogoče obravnavati samo z največjo obzirnostjo. »Jutro« pa je — voliven šlager.

Ze samo to pove dosti. Vendar pa bi dostavili eno vprašanje na gotove kroge: Če bi l. 1925 »Slovenec« pisal tako o črnogorskih princih in bi zadeven zakon sklenila P. P. vlada, kaj bi ti krogi ukrenili proti taki demagogiji, proti takemu vzbujanju instinktov?

O PARTIZANSTVU NA LJUBLJANSKEM MAGISTRATU

si upa pisati »Jutro«. Naj raje pove, da je ranjki gerentski svet za časa svoje kratke vlade nastavljal na magistratu 59 (reci petdesetdevet) uradnikov in nameščenecv, ki so bili seveda čisto gotovo sami klerikalci in radikali. V isti dobi je dovolil preko 700.000 dinarjev (reci in beri sedemstotisoč dinarjev) podpor, nagrad itd. seveda zopet samo za klerikalne in radikalne institucije in društva. Naj še pove, kako je gerentski svet odajal službe najbližjim sorodnikom in sklepil dolgoročne pogodbe v korist zopet drugim sorodnikom. Naj pojasni, kako so se odajala dela pri klavnici in kako je prišlo do prekoračenja proračuna pri teh delih za celih pet milijonov dinarjev. Naj položi račun o raznih dragih komisijah in potovanjih v inozemstvo. Ko je »Jutro« absolviralo vsa ta in še druga poglavja, potem pa naj pride magari na partizanstvo pod sedanjim vladnim komisarjem. Ampak samo to skromno prošnjo bi pristavili, naj to pavšalno sumničenje konkretizira. Dobilo bo »Jutro« in ž njim vsa ljubljanska javnost, ki se za to zanima, popolnoma zadovoljivo pojasnilo za vsak slučaj posebe. Torej na dan junaki za plotom!

Dr. Dinko Puc

je tudi govoril na malo zanimivem shodu pri Košaku. Govoril je o Kitajskem zidu in o ljuboval, da bodo imeli Slovenci dovolj prostora v Jugoslaviji, da se jim ne bo treba izseljevati v druge kraje. Vidi se, da gospod doktor zelo slabo razume izseljeniški problem, če govori take neresnosti. V gostilni se morda res lepo sliši, če se pravi, da bodo vsi Slovenci našli dovolj dela v Jugoslaviji. Toda v resnici je stvar zelo drugačna. Naš slovenski delavec se hoče namreč predvsem izseljevati v kraje, kjer more kaj zaslužiti, kjer so delavske plače visoke. V Makedoniji pa so delavske razmere tako neugodne, da se slovenski delavec ne bo tja izseljeval in da bo zanj Amerika še vedno ideal.

Pa mesto, da je govoril g. dr. Puc o kitajskem zidu in izseljeniškem vprašanju, ki mnogo bolje storil, če bi govoril o nekaterih bolj aktualnih stvareh.

Mnogo ljudi n. pr. zelo zanima, kako je bilo s prodajo Filipovega dvorca. Nekateri govore, da je bila kupnina zelo visoka. In še marsikaj drugega se govori.

Tudi o komunalni politiki gerentskega sveta se da kaj povedati. N. pr. da je mestna občina jamčila za stavbne zadruge, mesto da je sama zidala. Tudi prekoračeni proračuni bi marsikaj povedali.

Sploh, zakaj v daljavo, ko pa so v bližini vse bolj interesantne stvari.

Dnevne vesti.

SRAMOTA JE ŠE VEČJA.

Sporočili smo, da je prejema velezaslužni dr. Biankini za svoje šestdesetletno zvesto službovanje narodu 1000 dinarjev mesečne pokojnine.

Sedaj nam pa sporoča zelo ugleden prijatelj našega lista, da je sramota še mnogo večja, ker je s 1. aprilom ustavilo finančno ministrstvo g. Biankiniju še ono borno pokojnino, da je danes sivolasi osemdesetletnik sploh brez pokojnine. To pa iz razlogov »štednjec«.

Silno lepo je, da se pri nas štedi, le žal ne tam, kjer se zapravljajo milijoni.

Toda nikdar se ne sme štediti tako, da se dela s štedenjem sramote, narodu. To pa se je zgodilo z ustavljenjem pokojnine Biankiniju! Ali pa morda misli vlada, da živi g. Biankin od brzojav in pozdravov, ki jih je prejel za svojo osemdesetletnico?

— **Proslava prestolonaslednikovega rojstnega dne.** Povodom prestolonaslednikovega rojstnega dne se bodo vršile po vseh mestih v državi, kjer so vojaške garnizije, vojaške parade.

— **Razvrstitev političnih uradnikov.** V notranjem ministru je podpisal daljši ukaz o razvrstitvi srezkih poglavarjev, policijskih uradnikov in policijskih pisarjev.

— **Vsprejem bolnikov na psihiatrični oddelek** splošne javne bolnice v Ljubljani in slične zavode ukinjen. Navzlic ponovnim razglasom in celo popolni informiranosti o njihovi vsebini, privlačajo dan na dan sorodniki, ne strahuječi se dolgega potovanja in velikih stroškov, svoje duševno obolele svojce v bolnico, kjer jih pa radi skrajne prenapolnjenosti vseh zavodov ni moči sprejeti. Tudi ni nade, da se te razmere v doglednem času izboljšajo, tako, da bo tudi za naprej mogoče oddajati v duševno bolnišnico namenjene zavode bolnike samo v najsikrajnejši sili, t. j. bolnike, ki so sebi ali drugim nevarni (nasilstva, uboji, požigi, samomorji in podobno). Bolnikov, ki so samo nemirni, nečedni, zamerljivi, razposajeni, nadležni itd., sploh ni moči več sprejemati; prve pa samo v toliko, kolikor se sprosti prostorov izprazni. Zato je odšel naprej 1. za vsakega takega bolnika, katerega želi sorodstvo oddati v bolnico, treba vložiti prošnjo na ravnanstvo državnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani, v kateri mora biti nujnost in sila utemeljena z navedbo dejstev, potrjenih od oblasti (n. pr. bolnik je s sekuro zamahnil proti bratu, ranil očeta, skušal zažgati kozolec, večeraj skočil v vodo, se skušal obesiti in podobno). Prošnje, ki temelje samo na trditvah n. pr. bolnik je vaščanom nevaren in slično, mora ravnanstvo načelno odkloniti. Če pride ravnanstvo do prepričanja, da je primer uvaževanja vreden, obvesti o tem prošilca ter ga povabi, da lahko svojega bolnika, ki pa mora imeti svoje listine, pred vsem predpisano vsprejemno zdravniško izpričevalo v redu, pošlje v pregled posebej za to delegiranemu psihiatru, ki bo odšel naprej posloval vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne v bolnici, in ki seveda navzlic dohodu bolnika lahko odkloni. Izven napovedanih ur in brez zahtevanih poroštev pa odšel naprej bolnica ne vsprejema duševno bolnih pod nobenim pogojem več. — Državni dobrodelni zavodi v Ljubljani.

— **Uredba o reorganizaciji in volilnem redu** zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. V Ljubljani 1927. Izdala Tiskovna zadruga. Cena s poštnino vred Din 6.50. — Trgovske, industrijske in obrtne kroge opozarjamo, da je izdala Tiskovna zadruga v Ljubljani v posebni knjižici uredbo, s katero se je reorganizirala trgovska, obrtna in industrijska zbornica v Ljubljani in novi volilni red, po katerem se bodo vršile v oktobru nove volitve v to zbornico.

— **Podružnica Jugoslovenske Matice v Radovljici** je priredila dne 15. avgusta t. l. kegljaško tekmo na korist Jugoslovenske Matice. Čisti donos te prireditve 2280 Din je bil nakazan pokrajinskemu odboru v Ljubljani, ki izreka svoji agilni podružnici v Radovljici ter vsem tekmovalcem in darovalcem dobrot svoje iskreno priznanje in zahvalo. — Jugoslovenska Matica, pokrajinski odbor v Ljubljani.

— **Za jugoslovensko Matico.** Dr. Dušan Senčar, notar v Prevaljah, je nakazal Jugoslovenski Matici 250 Din iz poravnave med Francem Čebulo, žand, narednikom na Muti in Marijo Vrhnjak na Lešah. — Mesto venca na grob pok. g. Fr. Madile je trdka Ant. Verbič nasl. v Krškem darovala Jugoslovenski Matici 150 Din. Iskrena hvala. — Jugoslovenska Matica, pokrajinski odbor v Ljubljani.

— **Rezervni oficirji**, ki imajo razpored za tako službo, za katero se smatrajo iz zdravstvenih ozirih nesposobni, se opozarjajo, da to z raportom javijo pristojnim komandantom vojnih okrožij. Svrha takega raporta bo pravočasna ugotovitev njihove nesposobnosti oziroma razporeditev v službo, kamor po svoji zdravstveni sposobnosti spadajo. S tem se bodo preprečili slučajji, da dobitniki v lastno škodo prijavljajo to nesposobnost prepozno in sicer šele takrat, ko so že poklicani na večbo. — Pododbor Ljubljana.

— **Podpornemu društvu slepih.** Ljubljana, Wolfova ulica 12 so darovali: uradniki Zadruga gospodarske banke mesto venca na krsto pok. Trčku 110 Din, uprava trdke Alko mesto venca na krsto pok. g. Zelinka 250 Din, g. dr. J. Oražen, Kamnik, mesto venca na krsto pok. Kunej 150 Din, uslužbenci kavarne in restavracije »Zvezda« povodom godu gospe Roze Krapeš 370 Din, g. dr. Karlovšek Josip, Celje, iz kazenske poravnave 150 Din. Neimenovana iz Viča 150 Din. Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala. — Podporno društvo slepih v Ljubljani.

— **Znižanje provizije za prodajo tobaka.** Udruženje tobačnih trafikantov nam piše: Iz

zanesljivega vira smo zaznali, da ima z novim letom stopiti v veljavo naredba, s katero se znižata trafikantom provizija za prodajo tobaka od 5 na 4%. S tem trenutkom bo uničena eksistenca tisočih vojnih žrtev, njihova usoda bo s tem zapečatena. Gmotni položaj trafikantov, ki so večinoma vojni invalidi ali vdove, je že sedaj skrajno neugoden, po izvršitvi gori navedene naredbe pa bo direktno obupen. Zato apeliramo na vse naše poslance in druge merodajne faktorje, da nas podpirajo v našem stremeljenju, da se nameravana naredba ne uveljavi. — Udruženje tobačnih trafikantov.

— **Razpisana služba.** Pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani je razpisano mesto steno-grafinje in strojeopiske s službenimi prejemki po dogovoru. Prošnje je vložiti do 15. t. m.

— **Z ljubljanske univerze.** Akademije oblasti za študijsko leto 1927-28: Rektorat univerze Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani: rektor: prof. dr. Rajko Nahtigal; prorektor: prof. dr. Franc Lukman; univerzitetni sekretar: dr. Matej Šmalc. — Univerzitetni svet: predsednik: rektor, podpredsednik: prorektor; poslovođa: prof. dr. Josip Ujčič; člani: vsi redni profesorji. — Univerzitetna uprava: člani: rektor in vsi dekanji. — Dekanat filozofske fakultete: dekan: prof. dr. Karol Ozvald; prodekan: prof. dr. Franc Ramovš. — Dekanat juridične fakultete: dekan: prof. dr. Aleksander Bilimovič; prodekan: dr. Gregor Krek. — Dekanat medicinske fakultete: dekan: prof. dr. Alfred Šerko; prodekan: prof. dr. Janez Plečnik. — Dekanat tehniške fakultete: dekan: prof. ing. Jaroslav Foerster; prodekan: prof. dr. Karol Hinterlechner. — Dekanat teološke fakultete: dekan: prof. dr. Franc Grivec; prodekan: prof. dr. Aleš Ušeničnik. — Univerzitetno sodišče: člani: prof. dr. Rado Kušej, prof. dr. Ivan Prijatelj, prof. dr. Alfred Šerko in univerzitetni sekretar dr. Matej Šmalc. — V poletnem semestru 1926-27 je bila frekvenca na ljubljanski univerzi sledeča: Na filozofski fakulteti je 238 rednih (med temi 47 ženskih) in 11 izrednih slušateljev (med temi 4 ženske), torej vsega skupaj 249; na juridični 268 rednih (med temi 14 žensk) in 5 izrednih (med temi 2 ženski), vsega skupaj torej 273; na medicinski 72 rednih (med temi 6 žensk), izrednih 0, torej vsega skupaj 72; na tehnični 467 rednih (med temi 12 žensk) in 3 izredni, torej vsega skupaj 470; na teološki 88 rednih in 1 izredni, skupaj 89. Vsega skupaj je imela torej ljubljanska univerza 1138 rednih slušateljev (od teh 79 žensk) in 20 izrednih (med temi 10 žensk) skupaj 1158.

— **Upravnika podružnice državne hipotekarne banke** v Zagrebu in v Ljubljani. — Za upravnika zagrebške podružnice Državne hipotekarne banke je imenovan bivši sodnik dr. Novak, za upravnika ljubljanske podružnice pa je bil predlagan profesor Modic, ki ga pa ministriški svet ni potrdil, vsled česar bo morala predlagati banka drugega kandidata. — **Iz sodne službe.** Državni pravdniki dr. Robert Ogoreutz v Ljubljani, dr. Joško Požar v Celju, dr. Ivan Jančič v Mariboru in Gustav Barle v Novem mestu so imenovani za prve državne pravdnike, namestniki državnih pravdnikov dr. Viljem Lavrenčak v Ljubljani, dr. Ivan Hojnik in dr. Matko Zorjan v Mariboru pa za državne pravdnike na dosedanjih službenih mestih.

— **Izpremembe v učiteljski službi.** Ljubljanska oblast. V državno službo so sprejeti in postavljeni za učitelje: Ivan Globokar v Stično, Rudolf Bratko v Tunjice, Avgust Flegar v Sodražico, Kastelic Matilda v Čepelje, Josipina Velikopoljska v Kastav na osnovno šolo. Premeščeni so: Josip Vončina v Gornje Jezero, Mara Sežun k Dev. Mariji v Polju, Martin Mencej v Zagorčac, Anton Belihar v Brežice na osnovno šolo, Avgustin Clemente v Kravno peč. Vsi s 1. septembrom 1927. — **Mariobrska oblast.** V državno službo so sprejeti in postavljeni za učitelje: Slava Benedik v Škale, Miroslava Verčkovnik v Studenice, Ida Šumer v St. Ilj pod Turjakom, Mihaela Krašović v Kapelo, Marija Majerhold v St. Janž pri Dravogradu, Matilda Rajh v Makole, Ela Čonč v Sv. Juri v Slov. gor., Angela Ambrožič v Veliki Poljani, Zofija Jareel v Sv. Bolfenk na Kogu, Jožefa Luževič v Stopre, Marija Majer v Pečarovec, Emilija Jurinec v Svečini, Marija Visnjak v Odrančih, Stefanija Prešeren v Beltince, Ana Kotnik v Sv. Urban, Bruna Jovičič v Sv. Tomaž, Marija Lenartič v Dornovo, Marta Golobčič v Šmartno pri Slovenjgradcu, Marija Križič v Prtoč, Vera Kajč na deklško šolo v Sv. Juriju pri Celju, Karolina Klun v Žiže, Justina Zorjan v Loče, Ljuboslava Grmovšek na Muto, Fran Druškovič v Sv. Miklavž, Milan Straus v Gornjo Lendavo, Srečko Robinčak v Soštanj, Ivan Teuđerš v Gornjo Ponikovo. Premeščeni so: Franja Schneider v Ivance, Čeh Branimir v Slovensko Bistrico na deško šolo, Florentina Metlika na deklško šolo, v Solčavo Drago in Marjeta Čepič, Karolina Vuk v Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Terezija Ferenc v Zavrč, Marija Polak na Ponikovo, Drago Bitenc v Veliko Poljano, Vanda Medica v Spodnjo Kungoto, Miroslav Viher v Ljubno, Karolina Arnejc v Lovrenc pod Prežinom, Milica Vrečko v Fram, Pavla Grobin v Vuhred, Erna Koller v Gotovlje, Iva Koršar v Frankolovo, Karla Srebrnjek v Podgorje. — V glasbeni tečaj, ki se vrši v Beogradu, so sprejeti naslednji slovenski učitelji: Bajde Josip iz Maribora, Stanko Tavčelj iz Hinj, Rajko Burg iz Zusna, Izidor Koch iz Starega trga pri Črnomlju, Albert Rajčič iz Jesenic, Danilo Jeletič iz Sv. Vida nad Ljubljano, Stanko Jurdana iz Kastva in Justin Ubald z gimnazije v Murski Soboti.

— **Nov načelnik ministrstva za socialno politiko.** Za načelnika splošnega oddelka ministrstva za socialno politiko je imenovan dosedanji inspektor, šef odsekov za zaščito dece in mladine Blagoje Ilić.

— **Zračni promet med Španijo in Argentino.** Španski listi objavljajo podrobnosti o projektirani vzpostavitvi zračnega prometa med Madridom in Buenos-Aires-om. Zračni promet naj bi se otvoril meseca oktobra 1928. Vožnja bo trajala 70 ur. Promet se bo vršil z aparati, ki bodo prevažali s posadko vred 60 oseb hkratu.

— **Transfuzija krvi kot sredstvo zoper kačji pik.** »Schwedische Aerztezeitung« poroča o interesantnem slučaju transfuzije krvi kot sredstva zoper kačji pik. Nekega 6-letnega dečka je picil modras. Uro nato so prepeljali dečka v brezupnem stanju v bolnico. Ko so odpovedala vsa druga sredstva, so odvzeli zdravniku dečkovi materi 400 gramov krvi, ki so jo pomešali s 30 cm³ dvaprocentne raztopine natrijevega nitrata ter jo vbrizgali dečku. Ze tekom transfuzije se je dečkovo stanje vidno izboljševalo. Deček se je branil z roko proti operaciji, je odgovarjal na vprašanja ter tožil o bolečinah v nogi. Kmalu po transfuziji je deček popolnoma ozdravel.

— **Mednarodni kongres zoologov.** Kot smo poročali, je bil odprt v petek v Budimpešti mednarodni kongres zoologov. Kongres je bil odprt z referatom znanstvenika Fleischmanna o darvinizmu. Kongresa se udeležujejo tudi zoologi iz naše države.

— **50 milijonov dolarjev za tobak za vkuhanje.** Zdi se, da postaja zopet moderna stara razvada. Dočim so jele ženske iz higijenskih vzrokov in zato, ker škoduje lepoti, opuščati pušenje, so pričele v Ameriki številne dame iz najboljših družbe zopet njuhati kot v 17. stoletju. Njihov vzgled posnemajo mladi gidalini. Prijatelji njuhanja so konsumirali po uradni statistiki lansko leto 38,500,000 funtov tobaka, ki reprezentira vrednost 50,000,000 dolarjev.

— **Tragedija budimpeštanskega arhitekta.** Večkratni hišni posestnik, arhitekt Pavel Toaso v Budimpešti in njegova soproga sta zastupila te dni s svetilnim plinom. Na predvečer je izročil arhitekt Toaso svojemu sinu večjo vsoto denarja ter ga pozval, da naj noč prekroka. Motiv dejanja ni znan.

— **Velika železniška nesreča na Pruskem.** Iz Karburga na Pruskem poročajo: Te dni se je pripetila na progi Buchholz-Soltan velika nesreča. V tunelu med postajama Buchholz in Brennerwörde je skočil neki tovorni vlak s tira. Stroj se je nagnil, prva dva vagona sta trčila z vso silo ob zid. Pri tem je bila ena oseba ubita, pet težko, več pa lahko ranjenih.

— **Katastrofalna eksplozija v bazaltem rudniku pri Kasslu.** V bazaltem rudniku pri Kasslu je prišlo te dni do katastrofalne eksplozije. Zletelo je 37 sodov dinamita v zrak. Preiskava je ugotovila, da je povzročil eksplozijo kratak stik električne razstrelilne napeljave. V sodih je bilo okoli 40 stotov dinamita. Sodi so se nahajali v velikanski jami, ki so jo izkopali v svrhu razstrelitve. Nad jamo je bil zgrajen v svrhu ojačenja razstrelilne moči strop iz betona. Na stropu se je nahajalo v trenutku eksplozije 8 delavcev, ki jih je raztrgalo na kose. Velikanske skale so sfrčale več sto metrov daleč. Še 200 metrov od kraja eksplozije so našli kose trupel ponesrečencev. Med prebivalstvom v okolici je povzročila eksplozija veliko paniko. Pospravljalna dela bodo trajala kakih 14 dni, ker se je zrušilo vsled eksplozije okoli 1000 m³ skalovja.

— **Roparski morilec Lecian na smrt obsodjen.** V soboto dopoldne je bila izrečena pred divizijskem sodiščem v Olovincu v procesu zoper bandita Leciana sodba. Ze dolgo pred določeno uro se je gnetla pred sodnim poslopjem velika množica radovednežev, ki niso dobili nobenih vstopnic več, dočim je bila razpravna dvorana nabito polna. Lecian je bil spoznan krivim zločina umora, zločina poizkušene umora, 68 latvin, dezertacije in še par manjših deliktov ter obsodjen na smrt na vešalih. Bandit je poslušal sodbo s stočnim mirom. Ko ga je vprašal predsednik, če kazen sprejme, je odgovoril, da jo sprejme. Na vprašanje, če ima še kako željo, je pa vendarle odgovoril, da bi vložil rad prošnjo za pomilostitvenje.

— **Nil novi sub sole.** Profesor Tobar z washingtonske univerze piše v nekem ameriškem listu, da je našel ob priliki svojega potovanja po Evropi v lóvski knjižnici manuskript iz 4. stoletja, v katerem je obrazložena skrivnost večne mladosti. Avtor latinske knjige piše, da je star 95 let, da se pa počuti tako krepkega kot s 25 leti. Pomlajevalno sredstvo, ki ga opisuje je bila skrivnost egiptovskih svečnikov ter spominja na najmodernejše pomlajevalne poizkuse dr. Voronova.

— **»Čas.«** Zadnja številka v Clevelandu izhajajoče slovenske revije »Čas« ima sledečo vsebino: Dan in noč. France Kerže. — Meglica. France Kerže. — Izajdba kemije. — O naši domovini. France Kerže. — O sveti živali. — Spiritualizem znanosti. — Zanimiva rešitev. — Zakon v Rusiji. — Povest jedilne mize. — O velikem iznajdniku. — Nova prestolnica Avstralije. — Srednja leta. — Vsebinsa priloga: Gospodinski oddelek. Urejuje Mrs. K.

— **Mannequini v vlakih.** Neka velika angleška modna trgovina je prišla na originalno idejo. Na eni od najbolj trekventiranih železniških prog se vozijo v vlakih neprestano mannequini. Spremljajo jih dame, ki informirajo občudovalce o cenah kostumov, ki jih imajo mannequini na sebi. Mannequini se vozijo v rezerviranih vozovih, kjer se med vožnjo preoblačijo, tako da se kažejo polnikom v drugih vozovih vsako pot v večih kostumih.

Ljubljana.

1— **Rezervnim častnikom.** Vsi rezervni častniki se imajo udeležiti slovesne službe božje v stolni cerkvi sv. Nikolaja na državni praznik — rojstni dan Nj. Kraljevskega veličanstva prestolonaslednika Petra — 6. septembra ob 10. uri. Pravoslavna slovesna služba božja se vrši ta dan ob 9. uri v kapeli vojašnice Vojvoda Mišiča, pri kateri imajo prisostvovati vsi rezervni častniki pravoslavne vere. — Komanda mesta.

1— **Razstava umetniške šole »Probuda«** na tehniški srednji šoli bo odprta vsak dan od 9. do 12. ure v torek in v sredo pa tudi od 15. do 17. ure. V četrtek 8. septembra ob 12. uri se razstava zaključuje.

1— **Ali smo v demokraciji Jugoslaviji ali v stari Avstriji?** Včeraj okoli polnoči je bil na Mestnem trgu velik kraval. Dva narednika sta imela rencontre z nekim civilnim gospodom. Neoboroženi civilni gospod je bil udarjen parkrat s sabljo. Sicer je res, da kljub temu ni »potegnil kratkega«, vendar pa nikakor ne gre, če hočemo uporabljati vojaške osebe orožje proti davkoplačevalcem, če niso v silobranu, kar niso bile, ker sta bila v trenutku, ko sta potegnili sablje na lice mesta že dva policijska stražnika.

1— **Popravek.** Prejeli smo sledeči popravek, ki ga lojalno dobesedno priobčujemo: V št. 199. »Nar. dnev.« med dnevnimi novici je prinesel list neresnično poročilo. Res je, da se je zaletil pijani A. Kovič v mene, ker ni vozil po desni strani in brez luči. Ni res da sem bil pijan in res je da sem vozil po pravilni strani in z lučjo. — Janko Ferjančič, stavec.

Maribor.

m— **Poziv pristašem Davidovičeve demokratske stranke v Mariboru.** V smislu navodil glavnega odbora Davidovičeve demokratske stranke se pozivajo vsi še ne organizirani pristaši, da prijavijo svoj pristop v stranko v tajništvo, Kremljeva ul. 6, pritišče, pismeno ali ustmeno. Prihodnji redni sestanek se objavi v Narodnem Dnevniku. — Odbor.

Celje.

c— **Vestfalski Slovenci v Celju.** Včeraj ob 3. uri popoldne so se pripeljali v Celje s posebnim vlakom vestfalski Slovenci. Na kolodvoru jih je pričakovala velika množica občinstva, ki je toplo pozdravljala drage rojake iz tujine. V sprevedu in z zastavami na čelu so odšli nato vestfalski Slovenci pred hišo mestne hranilnice, kjer jih je pozdravil z lepim nagovorom celjski župan dr. Goričan. Za iskren pozdrav se je zahvalil vestfalski rudar. Nato so govorili še kaplan Lassbacher, vodja borze dela g. Komavli, nakar sta se za sprejem zahvalila še gg. kaplan Pensundern in Kalan. — Po sprejemu so odšli vestfalski Slovenci na Jožefov hrib, odkoder so uživali divni razgled na Savinjsko dolino. Ob 5. popoldne so nadaljevali pot v Maribor in se po kratkem sprejemu vrnili v svojo drugo domovino. — Iz razgovorov z vestfalskimi Slovenci smo doznali, da je bivanje v domovini na vse njih napravilo najboljši vtis in da je plamen njih lepe domovinske ljubezni znova vžgan. Upamo, da pridejo kmalu zopet v našo domovino in da bodo sedaj ustvarjene vezi rodile najboljše uspehe.

ORIENT KINO

Glince - Vič

(Gostilna Amerika)

Torek 6. Sreda 7.
Elegantna veseloigra v 6. dejanjih
V motornem

čolnu

V glavni vlogi krasotica

LEE PARRY

Četrtek, petek: Luciano Albertini.

Gospodarstvo.

V. KONGRES GOSPODARSKIH ZBORNIC IN ORGANIZACIJ.

V soboto je bil odprt v borzni dvorani v Beogradu V. kongres gospodarskih zbornic in organizacij.

Kongres je otvoril g. Radojlovič. V svojem govoru je poudaril, da se peti gospodarski kongres vrši v povsem drugih razmerah, kot so se vršili dosedanj. Dejal je, da naši merodajni krogi vse premočno polagajo važnost na naše narodnostno gospodarstvo, kar je škoda ne samo za narod, nego tudi za državo. Naši merodajni faktorji so pozabili tudi na naše nasvete, glede rešitve vprašan gospodarske krize, katere smo sprejeli še na anketi v Beogradu dne 21. avgusta. Narodno gospodarstvo in naš narod zahteva od merodajnih činiteljev dela in ne besed. Letošnji redni kongres gospodarskih zbornic in institucij mora z vsemi silami delati na to, da se bodo naši odgovorni činitelji in zlasti politiki bolj zavzeli za rešitev težkih gospodarskih problemov. Radojlovič nato čestita zagrebški trgovinski zbornici k njeni 75-letnici. G. Arko se je za pozdrav iskreno zahvalil.

Po tem otvoritvenem govoru je imel svoj referat o naših poslih in gospodarstvu g. Milutin Stanojevič, podpredsednik beograjske trgovske zbornice.

V svojem izbrnem poročilu je podal nekaj podatkov o našem izvozu. Predvideno je bilo na lanskem kongresu, da bo znašal naš izvoz od 1. septembra 1926 do 31. avgusta 1927 8.200 milijonov dinarjev. Znašal pa je v resnici le 6.860 milijonov dinarjev. Primanjklaj 1.340 milijonov je nastal vsled manjšega

izvoza koruze, tobaka, jajec, hmelja, cemen-
ta itd. Za uvoz še nimamo podatkov, ali od
1. januarja do 31. maja t. l. smo uvozili za
2.839.787.578 dinarjev. V istem času pa se je
izvozilo blaga v vrednosti 2.534.774.117 dinar-
jev. Uvoz je bil torej večji za okoli 305 mili-
jonov.

Nato je govoril o valutni situaciji. Dinar se
je vzdržal, posojilo je zaključeno in dinar je
stabilen. Radi pravilne orientacije je podal
g. Stanojević nekaj podatkov o stanju žetve v
Evropi, predvsem pa o žetvi v Čehoslovski.
Avstriji, Madjarski, Romuniji, Franciji, So-
vjetski Rusiji, Nemčiji, Italiji in Grški. Od
leta 1924 vrednost izvoza pada. Izvoz je leta
1924 še znašal 9.540.000.000 dinarjev, leta
1925, 8.904.500.000 dinarjev, leta 1926 samo
7.800.000.000 dinarjev, a v letu 1926 - 27 sa-
mo še okoli 6.860.000.000 dinarjev.

O proizvodnji in izvozu tobaka je poročal
referent skupljanske trgovske in industrijske
zbornice. V svojem poročilu je očitno stanje
tobaka v južni Srbiji. Po osvobojenju je pro-
dukcija tobaka znatno padla. Od l. 1920 pa se
je produkcija tobaka dvigala tako-le: V letu
1920 je znašala 3.523.075 kg; v letu 1921
4.762.500 kg, v letu 1922 4.426.330 kg, v letu
1923 7.926.198 kg; v letu 1924 12.943.906 kg,
v letu 1925 3.931.528 kg in v letu 1926 8 mi-
lijonov 767.912 kg. Kvaliteta je še precej do-
bra in je dobro znana na inozemskih trži-
šnih. Gojenje tobaka v Jugoslaviji pa bi se
moralo pravzaprav omejiti samo na južno
Srbijo in Hercegovino. Trgovska zbornica v
Splitu je prišla do zaključka, da bi bilo naj-
bolje da ta proizvodnja in izvoz tobaka —
svobodna.

O stanju tobaka v Bosni in Hercegovini je
referiral delegat sarajevske trgovske zborni-
ce, g. dr. Bjelović. O istem vprašanju sta po-
ročala tudi splitska trgovska zbornica in
njen delegat dr. Sava Bošković, ki je referi-
ral o proizvodnji tobaka v Dalmaciji.

Za tem je dobil besedo g. D. Milojević,
pomočnik upravnika državnih monopolov, ki
je dejal, da je vodila uprava monopolov ra-
čun o čisto fiskalnih interesih, a šele potem
o nekaterih proizvodnih. Uprava monopo-
lov dela na to, da se proizvodnja tobaka po-
veča in da se izboljšajo socialne razmere
proizvajalcev.

O vprašanju mletve pšenice je referiral dr.
Gregorić, tajnik centrale industrijskih kor-
poracij, ki je poročal tudi o mletvi pšenice in
o mlinski industriji.

Po tem referatu je nato zaključil zborova-
nje gospodarskih krogov predsednik zborni-
ce g. Radojlović.

BORZE, dne 5. septembra 1927. Denar.

Ljubljana. Devize: Berlin 13.51—13.54
(13.525), Curih 10.94—10.97 (10.955), Dunaj
7.9925—8.0225 (8.0075), London 275.85—276.65
(276.25), Newyork 56.65—56.85 (56.75), Praga
168.05—168.85 (168.45), Trst 307.45—309.45
(308.50, 308.375).

Zagreb. Berlin 13.515—13.54, Curih 10.94
do 10.97, Dunaj 7.992—8.022, London 275.85
do 276.65, Newyork 56.634—56.834, Pariz 222
do 224, Praga 168.05—168.85, Trst 307.75 do
309.75.

Curih. Belgrad 9.1375, Amsterdam 207.80,
Berlin 123.37, Budimpešta 90.70, Bukarešta
3.20, Dunaj 73.10, London 25.21, Newyork
518.70, Pariz 20.33, Praga 15.37, Trst 28.15,
Sofija 3.755, Varšava 58, Madrid 87.50.

Vrednostni papirji.

Ljubljana. Celjska posojilnica 197—199,
Ljubljanska kreditna banka 140 den., Mer-
kantilna banka 20 den., 75 bl., Praštediona
850 den., Kreditni zavod za trgovino in in-
dustrijo 160 den., Kranjska industrijska druž-
ba 340 den., Ruše 260—270, Vevče 135 den.,
Stavbna družba 56 den.

Blago.

Ljubljana. Les: trami merkantilni po
kupčevni notii od 16-19 do 24-29 fec vag. meja
1 vagon po 22; zaklj. 3 vag., tendenca neiz-
premenjena. — Deželni pridelki:
Zaključkov ni bilo.

Sport.

S. Slovan (Ljubljana) : S. C. Rapid (Celovec)
5:1 (1:1).

V nedeljo, 4. t. m. je agilni Slovan otvoril
jesensko sezono z tekmo s celovskim Rapi-
dom. Tekma sama ni nudila nobenega po-
sebnega užitka. Gostje so v vseh ozirih ne-
kako srednje moštvo. Kolikor toliko je še za-
dostila svoji nalogi njihova obramba, dočim
je napad nudil zelo raztrgano igro, brez vsa-
ke kombinacije. Ugajala pa je njihova leva
zveza, ki se je odlikovala z brzimi prodori,
dočim ostali štirje napadalci niso prišli ra-
sno v poštev. — Slovan, ki je zadnje čase
svoje moštvo ojačil, topot ni nudil onega, kar
se je pričakovalo od njega. Tudi pri njem je
bila obramba najsigurnejša. Izborno moč je
Slovan pridobil s Flackom, ki od tekme do
tekme vedno bolj kaže svoje izredno znanje.
Tudi Marchiotti I. je postal zopet siguran, pe-
sebeno se odlikuje s svojimi razbremenilnimi

žuti. Volkar, v prvi polovici še nekoliko slab,
je v drugi polovici odlično dirigiral napad,
ter je tudi nekoliko njegova zasluga na uspe-
hu Slovana. Napad Slovana v tej igri ni bil
tako odločen, kot smo ga imeli priliko videti
v zadnjih tekmah. Vsekako pa celumu moštvu
manjka še tehnike. Kadar bo Slovan tudi v
tem oziru moštvo izpopolnil, bo vsekakor nu-
dil upoštevanja vrednega nasprotnika vsem
klubom. Sodnik g. Vodišek v splošnem dober,
ne moremo pa odobravati njegovega nastopa.
Res je pa tudi, da naj se publika ne vmešava
v igro.

Reprezentanca LNP : Beograjski N. P. 0 : 5.

Beograjska nogometna reprezentanca je v
lepi igri odpravila ljubljansko reprezentanco
z zgoraj navedenim rezultatom. Od ljubljans-
kih igralcev je zadovoljil le Pleš, ki je s
svojo nadvse požrtvovalno igro preprečil še
hujši poraz Ljubljane. Sicer natančnejšega po-
ročila še nimamo, vendar pa že danes lahko
pripomnimo, da je tako hudega poraza pred-
vsem krivo to, da se v Ljubljani prične s se-
stavo in treningom »reprezentance« šele v zad-
njem momentu, ko je vendar jasno, da za
reprezentiranje našega sporta ni dovolj, da
se dirigira 11 v sportnem svetu znanih igral-
cev, pač pa da morajo biti ti med seboj tudi
vigrani. In za to je potreben trening najmanj
par tednov. Le žal nam je, da nam je iz teh-
ničnih razlogov ni bilo mogoče pretekli pe-
tekle priobčiti tozadevnega članka, ki nam je
bil na razpolago, in kjer je bil neuspeh, kakr-
šnega smo doživeli v Beogradu, prorokovan
že vnaprej.

Maratonsko plavanje. K naši včerajšnji
notici pripominjamo še, da je Vierkötter pre-
plaval progo 21 milj v 11 urah, 42 min. in
12 sek. Ta zmogo moč je donesla od nagrad
v skupnem znesku 50.000 dolarjev lepo vsoto
30.000 dolarjev. Velikanska množica je navdu-
šeno pozdravila plavca, ki je 2 milj pred
Francom Michelom rezal cilj. Vierkötter je
bil primeroma čil. Ko je pasiral cilj, je vzdig-
nil s triumfalno gesto roke visoko iz vode,
dočim so s eiz nepregledne množice ladij in
čolnov oglasile piščalke in sirene.

Plavalna tekma v Bologni. Tretji dan ev-
ropskega prvenstva je prinesel že tri odlo-
čitve. V plavanju na 1500 m je zmagal Arne
Borg v novem svetovnorekordnem času
19 : 07.2. Bil je prvi človek, ki je preplaval to
razdaljo v manj kot 20 minutah. Tudi na 800
metrov in na 1000 m je postavil slavni Šved
dva nova svetovna rekorda v 10 : 09 oziroma
12 : 44. Drugi je bil Perentin (Italija) v
21 : 50.5, tretji J. Rademacher (Nemčija) v
22 minutah, četrti Antoš (Čehoslovak) v

22 : 01.4, peti Oger Halany v 22 : 05. Vsi ti
časovi so novi državni rekordi! Bilo je pravo
rekordno plavanje. Na 100 m je bil prvi Ne-
mec Ele Rademacher v 2 : 55.2, drugi tudi Ne-
mec Prack v 2 : 58, tretji Belgijec van Parys
v 2 : 59.8. V skakanju s stolpa je zmagal Ne-
mec Lubber pred svojim rojakom Riebschlä-
gerjem. V waterpool-tekmi je porazila
Ogrska Belgijo 4 : 3, Francija pa Švedsko 4 : 1
(2 : 0). Ogrska in Francija sta prišli v finale.

»S CVETICAMI OKRAŠENA LADJA« NA NILU.

V glavnem mestu Egipta vzbujajo te dni sen-
zacijo velik družabni škandal. Na levem bre-
gu Nila so opazovali že dalje časa eleganten,
bogato s cveticami okrašen parnik, ki ga je
obiskovalo podnevi in ponoči — posebno pa
ponoči — vse polno elegantno opravljenih dam.
Ko se je stemnilo je žarela skozi tajinstveno
zastira okna svetla luč, iz notranjosti pa se
je čula do ranega jutra godba, vrišč in raz-
posajen smeh. Končno je vzbudil parnik po-
zornost policijskega šefa, ki je parnik s svo-
jimi podložnimi obkolil, nato pa vdrl s
policijskimi oficirji v notranjost. Izkazalo se
je, da je bil parnik plavajoča beznica greha.
Ko je vstopil policijski šef s svojim sprem-
stvom v dvorano, je presenetil družbo sredi
najbolj divjih orgij. Vsi prisotni so bili vi-
njeni in popolnoma goli. Kar je pa najbolj
čudno, je dejstvo, da je družba zoper policijo
ogorčeno nastopila. Policijski šef se pa ni dal
ugnati. S stočnim mirom je zahteval, da se
mu vsi prisotni legitimirajo. Na svoje nemalo
začudenje je ugotovil, da so bili vsi moški
člani družbe znani eleganti in pustolovci, ki
žive od izkoriščanja premožnih dam, dame
pa soproge in hčerke uglednih meščanov.
Udeleženci so navajali svoja imena direktno
s ponosom, prepričani, da jo bo policijski šef
odkupil kot polni cecik. Policija pa je imela
od guvernerja nalog, da mora postopati z vso
strogo ter pridržati dame toliko časa v za-
poru, dokler jih ne pridejo iskat njihovi so-
progi in očelje. In tako se je tudi zgodilo.
Ko je napovedal policijski šef vsem prisot-
nim damam aretacijo, se je situacija blisko-
ma izpremenila in iz njih oči so hle solze v
potokih. Lahko si predstavljamo, da svid-
enje imenovanih soprogov, očetov in varu-
hov z damicami ni bilo posebno prijazno.
Stvar utegne imeti še vsakršne posledice.
Več varanih soprogov bo ločilo tožbe na
ločitev zakona, več zasačenih galanov pa je
bilo policijsko kaznovanih in iz Kaira izgna-
nih, »s cveticami okrašeni parnik« pa je
neznankom odplul.

Ilja Erenburg:

26

Ljubav Jeanne-e Ney.

(Iz ruščine prevedel S. L.)

Odpadli nos je vodil inozemca po kotih,
ki bi jih bilo težko vzeti za sobe. Vsi pro-
stori so bili nepravilne oblike, trikotni brez
oken in vrat ali pa podobni krstam. Pre-
graje iz desk, obklejene s koledarji za več
desetletij in s slikami kopajočih se krasotic,
so stale vse drugod, kakor pa bi morale sta-
ti. Pojavljale so se prav pred nosom in de-
lale iz stanovanja strašen labirint. Vlažen,
glupljen strop je grozil, da se bo udrl na
glave in inozemec, ki je bil po pravici pono-
sen na svojo rast, se je moral ves čas pokor-
no pripogibati. Samo klepanje pisalnega
stroja in obilica modrih ovojev je kazala
na to da je na vsak način tukaj neka pi-
sarna. Po labirintu so se smukali najne-
vadnejši ljudje: damica v plišastem plašču,
napudrana nedorasta dekleta v šlemčkih, ki
so sočno pljuvala, korektni rentier, nedvomo-
no iz častne legije, poleg drugih tudi oseba
lopovskega videza s hrtom, ki je cvilil, da
je rezalo ušesa. Težko se je bilo spoznati,
kdo je tukaj gospodar in kdo je gost. Ino-
zemca pa to tudi ni zanimalo. On je poslušno
sledil odpadlemu nosu in se je samo za mi-
nuto ustavil pred razbitim ogledalom, da
bi popravil svojo, že itak brezhibno prečo.

Nazadnje so se odprla zadnja vrata in sto-
pil je v sobico z ozkim zamreženim oken-
cem. Nedvomno je bila ogromna, ognja varna
blagajna duša te sobice. Poleg blagajne je
sedel petdesetletni možak, z gosto rdečim
obrazom brez malih podrobnosti, kakor so
na primer nos ali oči, in to je bil ravnotež
cenjene pisarne, gospod Rajmand Ney. Ino-
zemec je otmeno pozdravil, namesto odgo-
vora je pa zaslíhal nekaj nerazumljivega in
sicer je direktor ne glede na svojo postavo
skočil z mesta in zaploskal.

— Dober dan, gospod Ney, — je ponovil
osupli inozemec.

Gospod Ney se pa zanj ni brigal.

Gaston! Držite ga! Ubijte ga!

Odpadli nos se je ta hip tudi že znašel
in ponovil manever svojega gospodarja. Še-
le tedaj se je gospodar pomiril in prosil
gosta, naj prisede.

— Ograbil me je, ta prokleti mol! Topli
tlovnik in zimsko odejo hčere! Oprostite, s
kom imam čast?...

— Malo težko vam bo izgovarjati moje
ime. Direktor francosko-ruske eksportne
družbe — Halibjev.

Če bi bil pri tem prizoru navzoč Aristarh,
skopi natakhar fevdosijske gostilne »Krim-
bi kljub zakrknjenosti vseh svojih napak,
začutil ugrize vesti! On vendar ni hotel
zupati Halibjevu na kredit niti uboge ste-
lenice vodke. Tukaj pa so Halibjevu izkazo-

vali tako spoštovanje in to ne v kakšni Fev-
dosiji, ampak v samem Parizu. Guba na hla-
čah je dokazovala, da Halibjevu ni bilo tre-
ba po cele dni ležati na umazanem divanu,
ampak da se je od takrat povzpela.

To se je začelo tisti večer, ko je on izpil
osem kozarčkov, začutil navdahnjenje in se-
stavil znano poročilo. »Zvončkom« Alfreda
Ney-a je sledila nastavitve, nato zaboj z ime-
jem neke posojilnice, ki se je med evaku-
cijo z lahkoto izpremenil v osebno prtljago
gospoda Halibjeva, v Carigradu loterija s
štirimi precejšnjimi dobitki, istotam tudi več-
ja svota v kanadskih dolarjih od nekega
obrezanega in zato preplašenega komersan-
ta, kateremu je Halibjev grozil, da ga bo
ovadil kot šefa počepške čezvijačke, na poti
znanstvo s staro miss, ena noč v kajuti in
spomin v obliki smaragdnega obeska, nazad-
nje pa Pariz, v Parizu spoštovanje, sekla-
ni morskí raki pri Vatel-u, stanovanje samca in
načrti, najsmelejši načrti. Čeprav od ka-
nadskih dolarjev, smaragdov in drugega ni
mного več ostajalo, zato je pa bilo dovolj
možnosti. Osnovala se je francosko-ruska eks-
portna družba. Ključal je neki Luret, to-
varnar cigaretnega papirja. Halibjev se je
uradno z njim dogovarjal glede prodaje večje
množine malo premočenega cigaretnega pa-
pirja, cena franko Odesa, postavka mesec dni
po padcu boljševikov. Vse to pa je bilo samo
za videz. V resnici je pa Halibjeva, kakor

tudi samega tovarnarja dosti bolj zanimala
usoda tovarnarjeve hčerke.

Vse je bilo že skoraj dogovorjeno, ko je
Halibjev nenadoma ujel govornice, da se bo
nad Lurelom, če ne danes, pa jutri otvoril
konkurz, da nima on na skladišču ničesar,
razen njegovega premočenega papirja in da
bo dobro tudi, če bo hčerka dobila tri stave-
srajčke. Halibjev je postal pozoren in na-
mesto, da bi opravil pri prijetni nevesti svoj
redni obisk, se je napolil v ulico Tiboumairy,
da prekontrolira kreditno sposobnost bodoče-
ga tasta. Priporočili so mu zavod Ney-a kot
najboljši z ozirom na varovanje skrivnosti.
Poleg tega pa je bilo ime »Ney« zvezano s
spremembami njegove usode in je prijetno
božalo ušesa Halibjeva. In v tej resni zade-
vi je on prišel sem. Jasnó, da ga ni mogel
noben smrad od tega odvreniti.

— Prišel sem k vam v skrajno delikatni
zadevi, gospod Ney...

— Skromnost in takt, gospod Halibjev, sta
naša profesionalna obveznost. Glede tega
ste lahko popolnoma mirni.

— Vidite-li, jaz bi rad, da bi ugotovili
finančno stanje nekega Lureta, tovarnarja
cigaretnega papirja, ulica Lassenède, devet.
On ima namreč hčerko, moja ladja pa plava
v burnem morju življenja še zdaj samotno.
Poleg tega sem emigrant. Bil sem prisiljen,
da zapustim svojo domovino, ki so jo zavzeli
banditi.

(Dalje prih.)

VINOCET

toverna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana
nudi

najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. 1-3. Telefon št. 2389.

Tehnično in higijenično najmodernejše
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 12, II. nadst.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača
50 par. Za debele tiskane
pa 1.—

Drva - čebila

Wolfska 1/II - Tel. 66

Akumulatorske naprave

svinčena usedlina in pe-
pel, stara med, baker,
cink. Kupuje se vsaka
množina. »Calin« k. d.
Zagreb, Mandaličina 1.

Odda se

velika, zračna soba z
električno razsvetljavo in
posebnim vhomom. Na-
slov pove uprava lista.

Preda se

mlad pes. prava rasa Do-
berman, čistokrven, z ro-
dovnikom. Poizva se na
Rimski cesti št. 5 pri hiš-
niku.

Prodaj

salonsko suknjo. Naslov
v upravi lista.

Carinsko posredniški in špedicijski bureau

GROM

LIUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Nastav. hrzajavkam: »GROM«.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavljajo vse v to stroko spadajoče posle najhitreje

in pod kulturnimi pogoji.

Zastopniki družba spalin voz S. O. E. za ekspresno

poštijo.

TISKARNA MERKUR LUBLJANA

GREGORČIČEVA 23

TRG.-IND. D. D.

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih listov. * Tiska časopisa, knjige, brošure, cenzure, tabele, vabila, letake, pozivnice itd. * LASTNA KALIGRAFIJA. * TELEFON. ŠT. 2389